

Vad är tillgänglig utbildning för elever med funktionsnedsättning och utländsk bakgrund?

Internationalisering – Varför då?

Ekonomiska frågor

Ekologiska frågor

Sociala frågor

EU

Invandringen

Elever med utländskbakgrund

Elever med funktionsnedsättningar

KULTURMÖTEN

Kollektivcentrerad samlevnad

- Beroende
- "Jag". Kollektivet
- Giftermål – kollektiv angelägenhet
- Skam – obehärskad, överspänd

Övergångsstadiet

- Den meningsfattiga zonen
- Asociala, negativa problem

Individcentrerad samlevnad

- Oberoende
- "Jag". "Mitt", kollektivet
- Romantisk
- Skuld
- Identitetskonflikt

NORMGIVARNA

Traditionella samhällen

Prästerskapet
(Svarta rockarna)

Myndigheter

Klanledarna
(grupptricket)

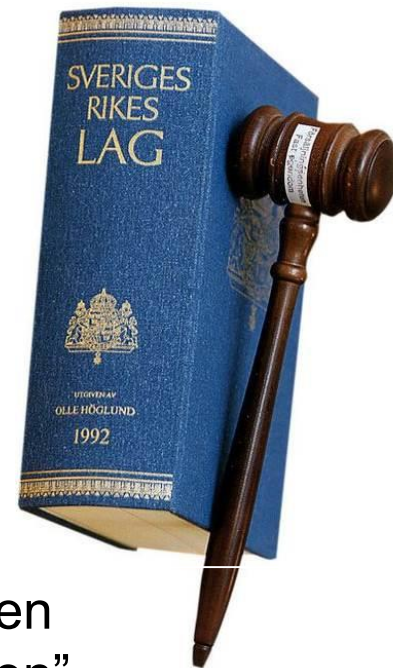

Urbana samhällen

Vetenskapsmännen
(Vita rockarna)

Massmedia

Artister

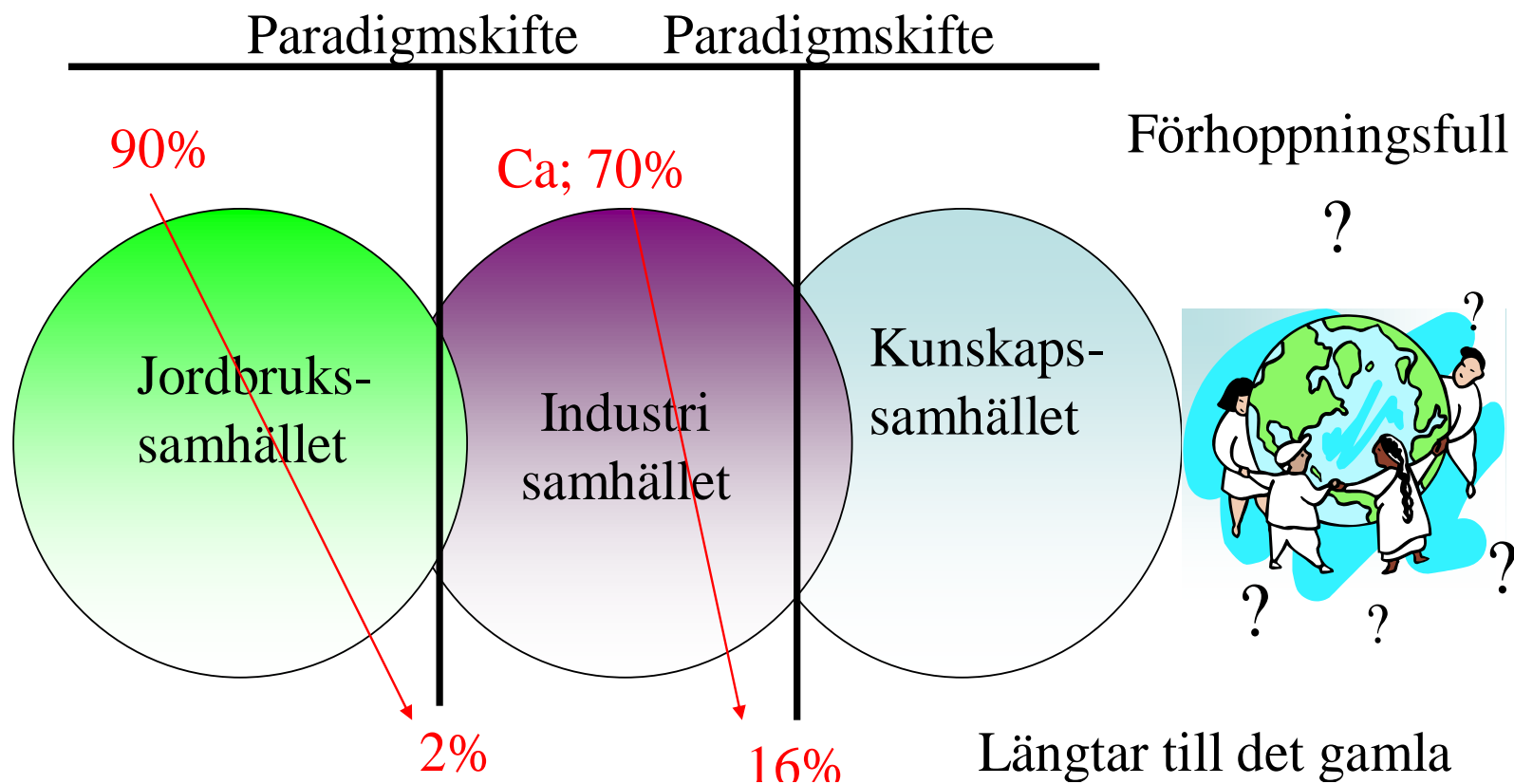
Bygger sina ståndpunkter på;

”Religiöst och världsligt auktoritet ”

”Vetenskapen Rationaliteten”

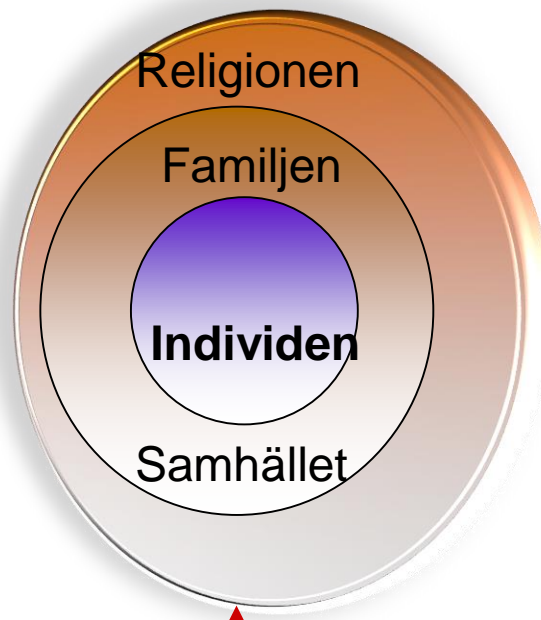
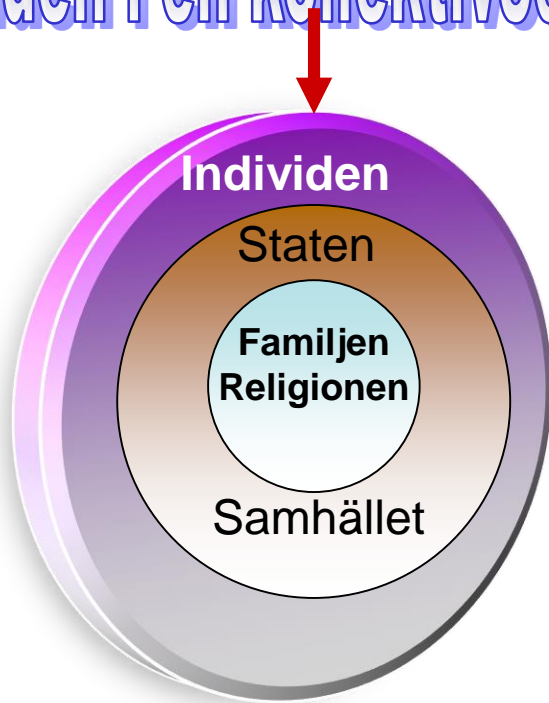

Paradigmskiften

Individen i en kollektivcentrerad kultur

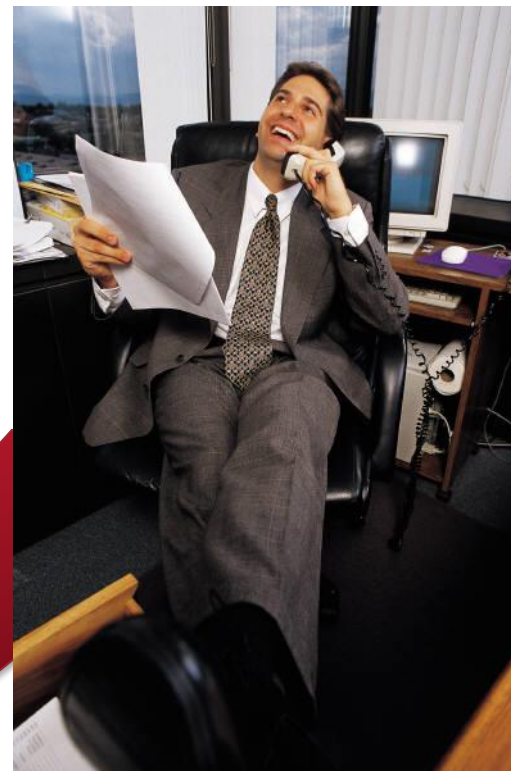
Individen i en individcentrerad kultur

Vad är kommunikation?

- Kommunikation innebär ett utbyte av tankar och idéer mellan människor för att uppnå en förståelse.
- Kommunikation som leder till förståelse är en av de viktigaste grunderna i livet.

Kommunikation handlar om makt!

Interkulturell kommunikation

Interkulturell kommunikation handlar om olika sätt att förhålla sig till sin egen och andras kultur.

Har medvetenhet om sig själv som kulturbärare och kulturskapare

- Har förmåga att se den "andres" perspektiv
- Har förmåga att skapa kommunikation i heterogena miljöer
- Har strävan efter tolerans, respekt, ömsesidighet
- Har höga förväntningar på barnens/elevernas kapacitet

- Utgår från ett *komplementärt* förhållningsätt och inte ett kompensatoriskt
- Utgår från elevernas erfarenhetsvärld i undervisningen
- Ser heterogeniteten som en utgångspunkt och inte ett hinder
- Har medvetenhet om att strukturer skapar möjligheter och hinder
- Har medvetenhet om undervisningsformer och förhållningsätt som strukturer för barnen/eleverna
- Har medvetenhet om maktdimensionen'
- i kategoriserings processerna och alla sociala relationer

Kommunikation är absolut nödvändig

Delaktighet i skolan såsom att ” bli bemött med hörsamhet”, att ”få ställa krav” förutsätter att de ”språkliga hindren överbryggas” så att eleven/föräldern kan känna att han/hon har ”kontroll” över sin eller sitt barns studiesituation.

Kommunikationskrockar

Kommunikationskrockar uppstår när en person kommunicerar enligt en digital kodningsform och mottagaren avkodar meddelandet enligt den analoga formen

Ett begripligt samhälle

För att en människa ska klara av att leva tillsammans med andra i ett givet samhälle måste detta samhälle göras begripligt för den enskilde individen

Kroppsspråket påverkar ditt förtroende hos elever

- Medvetet kroppsspråk skapar en uppmärksam och respektfull atmosfär i samtalen.
- Den bekräftar och samtidigt ger förtroende när du visar att du hänger med i elevens berättelse genom att anpassa din mimik, dina rörelser och ditt känsloläge efter situationen.
- Som pedagog bör du reflektera alltid över ditt kroppsspråk.

Det är mottagaren som bestämmer

I all kommunikation är det mottagaren som bestämmer:

Det som slutligen blir det *uppfattade budskapet*, är det som är kvar efter att ha filtrerats genom hans eller hennes referensramar, fördomar och erfarenheter.

Han eller hon kan av olika skäl – till exempel på grund av allehanda fördomar – uppfatta det du förmedlar på ett helt annat sätt än det du avsett.

En mottagare som inte tycker om dig, kan välja att inte lyssna alls då han möter dig.

- Sammanhållningen
- Det egna familjen skall skyddas och tas om hand.
- Ekonomisk
- Familjekontakter

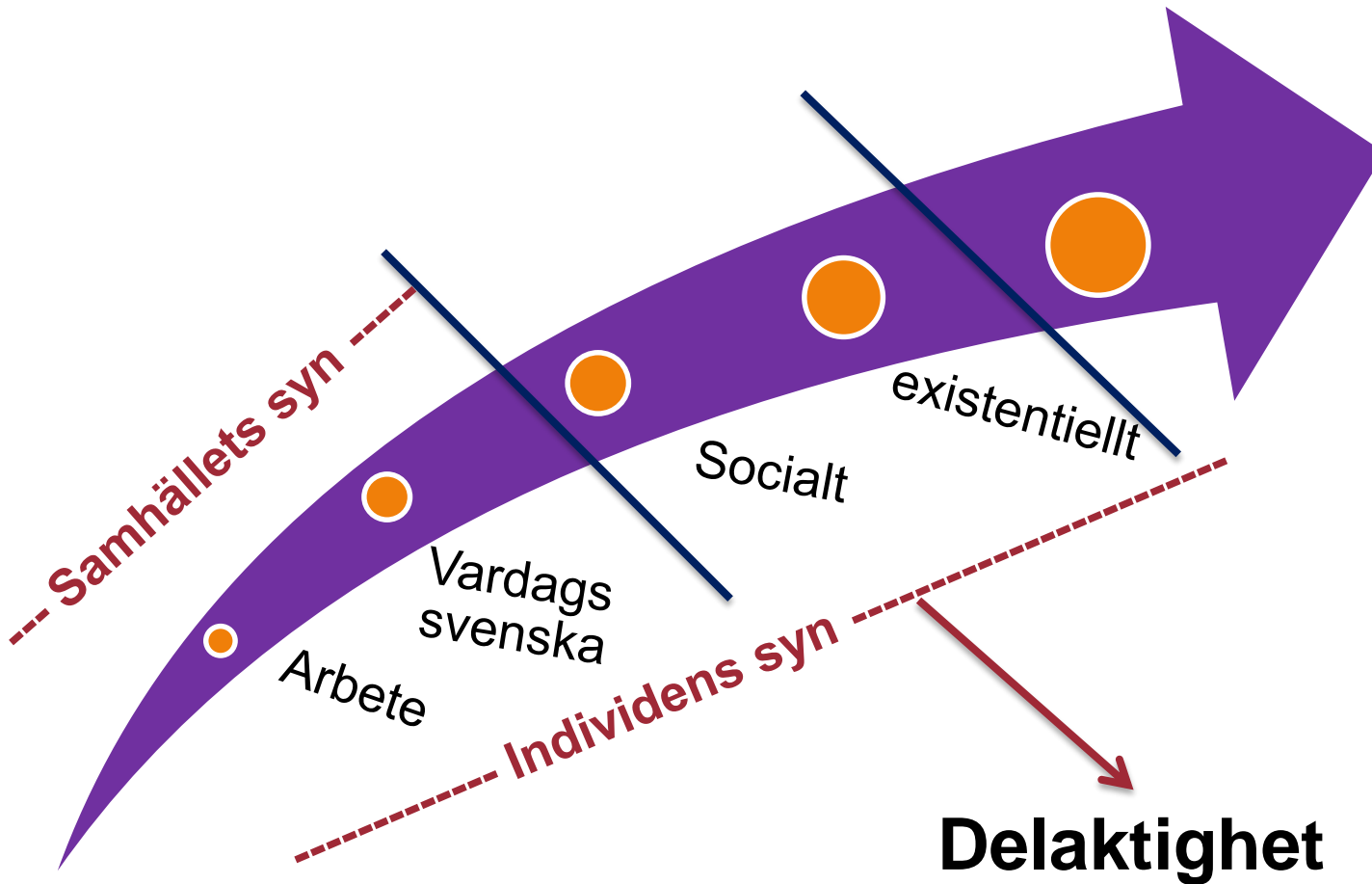
Sammanhållningen

- Familjen är en oumbärlig ekonomisk institution
- De gamla tas om hand av vuxna barn
- Det är de medelålders kvinnorna som tar hand om generationen både före och efter
- Man bor hemma lång upp i åldern både av ekonomiska och traditionella skäl
- Familjelivet fortsätter också efter äktenskapet.

INTEGRERAT?

DELAKTIG

Olika uppgifter i integrationsprocessen

Integrering
delarna skall
anpassa sig till
helheten
Genom att:

Individen

Har till uppgift att
integrera sig i den
nya samhället

Inkludering

Helheten skall anpassa sig till delarna,
genom att:

Skolan

→ Anpassar sin
undervisning,
organisation
och pedagogik
utifrån elevens
förutsättningar

Samhället

→ Inkluderar, genom
att anpassa lagar,
myndigheter,
universitet/högskolor,
till det nya
mångkulturella
samhället

INKLUDERAT

Inlärning bygger på:

Hos elever

- Trygghet
- Säkerhet
- Identitet
- Stolthet
- Glädje

Hos vuxna

- Arbete
- Erkännande
- Socialisation

MOTIVATION

Ökad medvetenhet och kunskap hos skolans personal

Lärare och ansvarig ledning behöver bli medvetna.

Skolansvariga och skolpersonal behöver få ta del av verktyg i form av kunskap, perspektiv och analytiska redskap kring frågor om etnicitet, funktionshinder, kön, klass samt diskriminering.

Konkreta tillfällen till reflektion i vardagen

Att dessa kunskaper prioriteras såväl i grundutbildning som i kommunernas satsningar på fortbildning.

Synen på funktionshindrade under olika perioder

Förnekande

Utstöttning

Accepterande

Segregering

Förstående

Integritet

Insikt och gemenskap

Tillgänglighet

Tre olika sätt att ta hand om individen

- **Privata sfären:**
Familjen, släktingarna och det sociala.
- **Folkliga sfären:**
Religionen, ört mediciner, helare och zon terapeuter.
- **Professionella sfären:**
Experter, läkare, psykologer, terapeuter mm.

Kulturmöten i vården

Består av tre dimensioner

Existentiell; Handlar om människan som person: den blotta existensen, livets mening, religion och andlighet

Fenomenologisk; Människan som aktör: socialt samspel, psykologi, kultur, sjukroll och autonomi

Biologisk; Människan som organism: biologi, anatomi, fysiologi, patologi och natur.

Av: Bengt Erik Ginsburg, Transkulturellt centrum

Hur ser det ut i hemländerna

FAMILJEN

- Försörjning
- Omsorg
- Träning
- Uppfostran

Råd och Stöd

- Imam (präst)
- Svärmor
- Svägerska
- Systrar
- Bröder

STATEN

Skola: I många länder kan det finnas skillnader mellan privata och kommunala

Ekonomisk hjälp

- Staten (i vissa länder)
- Religiösa stiftelser
- Slakten
- Allmosor

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Rådgivare

KC
RC **STATEN**

Läromedel

FÖRSÄKRINGSKASSAN

Vårdbidrag

LAS

Bilstöd

Folkbildningen

HJÄLPMEDELCENTRALEN

Hjälpmedel

Konsulent

Hjälpmedel tekniker

Hjälpmedel leverantör

HABILITERING

Hab.chef

Kurator

Psykolog

Arbetsterapeut

Läkare

Logoped

Sjuksköterska

Sjukgymnast

REGIONHABILITERING

IINTRESSEORGANISATIONER

FÖRSKOLA/SKOLA

Förskollärare

Barnskötare

Assistent

Klasslärare

Modersmåslärare

S2-lärare

Skolhälsovård

mm..

KOMMUN

Kompetens

LANDSTING

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Socialchef

LSS-handläggare

Hemtjänstassistent

Färdtjänsthandledare

Personlig assistent

PRIMÄRVÅRD

Barnvårdscentral

Distriktsköterska

Läkare

TANDVÅRD

LÄNSSJUKVÅRD

Barnmottagning

Röntgenpersonal

Vårdavd. personal

Öronklinik

Ortopedtekniker

Laboratoriepersonal

Akutmottagning

Syncentral

Ögon klinik

Ortopedläkare

m.m..

REGIONSJUKVÅRD

Sverige

Bofasta miljöer/landsbygden

Psykolog
Kurator

Präst/Imam

Barnavårdscentralens sköterska

Erfaren barnaföderska/svärmor

Rådgivare
Konsulent
Terapeut

Svärföräldrar/erfaren person

Socialbidrag
Vårdbidrag

Allmosor/religiösa stiftelser

Avlastare
Assistent

Bröder, systrar och övriga
släkten

Utbildningssituationen för funktionshindrade elever med utländskbakgrund skiljer sig från infödda barn med funktionshinder

- De reagerar med undergivenhet i kontakten med svenska personalen
- Familjerna är inte insatta i den svenska handikappområdet
- Lek, träning och leksaker uppfattas inte som pedagogiska hjälpmedel av vissa familjer
- På grund av överbeskydd och i vissa fall "tycka-synd-om" från familjens sida kan barnet ha försenad motorik
- Har svårt att tolka lärarens budskap på grund av dennes formella språkanvändning
- Förhållandevis har kortare skolbakgrund än sina infödda jämnåriga
- Benägenhet att dölja funktionshindret eller minimalisera dess effekter
- Dåligt självförtroende

Pedagogiska stödinsatser

Det pedagogiska verksamheten bör vara tydligt och ta hänsyn till elevers bakgrund samt studie vana.

I början bör den syfta till att bygga deras självförtroende genom att synliggöra deras förmågor, styrkor och positiva framsteg:

- Behov av konkret åtgärdsprogram, utarbetat med familjen
- Att ta hänsyn till deras kulturbakgrund i undervisningen (inte segregera, men ibland associera till deras kulturer och de miljöer de var vana vid)
- Konkreta och tydliga program – personlig utformade – för varje dag och vecka med successiva och förändringar i grad av deras socialisering i den svenska kontexten
- Muntliga kontakter med familjen om barnets utveckling och möjligheter i stället för skriftliga redogörelser
- Klart och tydligt språk gärna kombinerat med omtanke både med föräldrarna och eleven
- Förklara och bearbeta attityder som inverkar negativt på barnets inlärning och utveckling till föräldrarna
- Konsekvent utformning av undervisningen och klart och tydligt språk
- Initialt börja undervisningen i kontrastiv undervisningssätt, med levande exempel och liknelser

Inlärnings svårigheter för personer som har symptomen PTSD

- Koncentrationssvårigheter
- Svårt att komma ihåg det man försöker lära sig
- Svårt att lära när en flashback* aktiveras
- Mardrömmar och dålig sömn förvärrar lärandet
- Svårigheter att engagera sig i sin framtid

*Känslan att uppleva traumat på nytt

Konsekvenser för elever med PTSD som går i vanliga grupper

- Hög frånvaro = förlängd studietid
- Byte av grupp till "lägre" nivå
- Situationen upprepas och traumat byggs på
- Störs ofta av ljud och ljus
- Irriterar sig på andra elever
- Missförstår/misstolkar vardagliga situationer
- Konflikter är vanliga
- Problem med kollegor

Resiliens:

Att klara sig mott alla motgångar

Inre faktorer som kan gynna resiliens

- Positiv social orientering
- Goda kommunikativa färdigheter
- Förmåga att koncentrera sig
- Positiv självkänsla

Yttre faktorer som kan gynna resiliens

- Tillgång till stöd av till exempel lärare
- Aktivitet framför passivitet
- Realistiska mål och motivation framför fantasier
- Ökat ansvar framför hjälplöshet

Att undervisa dessa elever

- Läraren bör ha grundläggande kunskaper om Ångest/trauma/PTSD

- Att vara lyhörd (ha kännedom och visa förståelse)
- Skapa trygghet (Lugn och stabil miljö och tillit)
- Vara förutsägbar och tydlig (i god tid förbereda dem i det som kommer att göras)
- Kortare pass så att de orkar koncentrera sig
- Små grupper
- Undvika ändringar i rutiner.
- Meningsfullhet och användbarhet
- stärka andraspråksinläringen genom arbete med personligt relevanta ämnen
- skapa sammanhang mellan dåtid, nutid och framtid

Med ett didaktiskt perspektiv beaktar man följande frågor:

Vem eller vilka är de som ska lära sig? Vad kan de?

Vad ska de lära sig? Varför väljs just detta innehåll och dessa mål?

Vilka ämnesdidaktiska teorier lämpar sig för just detta ämnesstoff?

På vilket sätt engageras och utmanas eleverna språkligt och hur kan elevernas mångkulturella erfarenheter tas tillvara i undervisningen?

Hur kan man lägga upp den konkreta undervisningen och bearbeta ämnesstoffet så att alla elever ska ha möjlighet att utveckla såväl faktakunskaper, förståelse, färdigheter och förtrogenhet.

Viktig vid kartläggning och utredning

”Om andraspråklärare, modersmåslärare och ämneslärare gemensamt gör en bild av nyanlända elevers kunskaper och styrkor kan undervisningen utgå från det eleven redan kan i större utsträckning.”

(Skolinspektionen 2007:12)

Vetande - Förståelse

- Vetandet är en enkel och ren kunskapsform av fakta
- Förståelsen är att fakta tolkas, kopplas ihop med andra fakta och sätts i ett sammanhang

KULTURÖVERSÄTTARE

Att förklara det svenska systemet och den svenska synen på sjukvård och handikapp för invandrarna och invandrarnas syn på handikapp och sjukdom för personalen som kommer i kontakt med invandrarna, så att de får lättare att kommunicera med varandra

Underlätta förståelse av funktionshindrets följder med utgångspunkt av familjens kultur, genom att kommunikationen försiggår på modersmålet och man utnyttjar sina kunskaper om såväl hemlandets som den svenska kulturen

Förklara och bearbeta attityder som inverkar negativt på barnens inlärning och utveckling

Kontakten Med Människor I Sorg

1. "Jag förstår hur du har det"
2. "Jag tror jag vet varför"
3. "Du borde inte ha det så"
4. "Så här borde du ha det, eller göra i stället"
5. "Så gör du/vi"

Två krafter i förändringsprocessen i det nya landet

Kraften som verkar **"bakifrån"** Kraften som verkar **"framifrån"**

Det kulturella arvet

De omständigheter man möter i det
nya landet

- A – Förstärkt socialisation
- B – Desocialisation
- C – Resocialisation

Vem gör vad?

Alla i skolan ska uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd.

Rapporterar till rektor.

Rektor kan delegera till andra i skolan.

Referens litteratur och länkar

- *Herbert Anna "Våld och trauma i klassrummet" i Lorentz Hans och Bergstedt Bosse (red.), Interkulturella perspektiv, Lund: Studentlitteratur 2008, s 200f*
- *Kennedy David, Of War and Law, Princeton University Press, New Jersey 2006, s 19*
- *Mollica, R. (2006) Healing Invisible Wounds: Paths to hope and recovery in a violent world, Hartcourt Books, Orlando*

Hitta vård i Stockholm

<http://www.1177.se/Sormland/Hitta-vard/Stockholm/#showstartview>

Vårdguiden

<http://www.1177.se/Sormland/Fakta-och-rad/Behandlingar/Psykoterapi/>

Svenska ångest föreningen

<http://www.angest-stockholm.se/>

Nationellt centrum för sfi och svenska som andra språk

<http://www.andrasprak.su.se/s%C3%B6k?q=PTSD>

Post traumatiskn stress, Självguide

<http://www.regiongavleborg.se/download/18.1185bb51130b376b6c980001073/PTSD+guide+SVENSKA%5B1%5D.pdf>